

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.411/2015/14. szám

A Szegedi Ítéltábla a **(pártfogó ügyvéd neve)** pártfogó ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek – **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen sérelemdíj megfizetése iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2015. február 18. napján kelt 10.P.21.335/2014/28. számú ítélete ellen a felperes részéről 35. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

A le nem rótt 40.000,- (Negyvenezer) Ft fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

A felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes 2014. május 2-án írásban kérte az alperest, folyósítson neki és édesanyának a mindenkori nyugdíjminimumnak megfelelő összegű segélyt rendszeresen, akár szociális, akár átmeneti jellegűt. A kérelemről az alperes határozati formában nem döntött, hanem 2014. május 2-én elutasító válaszlevelet küldött.

Ezzel szemben a felperes 2014. május 30., majd június 12. napján fellebbezéssel élt, melyre a ... Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala BKC/001/1325-3/2014. számon tájékoztatta, hogy az alperes 2014. május 27-i levele nem minősül döntésnek, egyben utasította a jegyzőt a kérelem alperesi képviselő-testülethez történő áttételére határozathozatal érdekében.

Az alperes az utasítás alapján 2014. május 2-i határozatával a felperes kérelmét – hatáskör hiánya miatt – áttette **(város 1 neve)** Város Képviselő-testületéhez.

Időközben – 2014. július 14-én – a felperes az ügygel összefüggésben keresetet nyújtott be a **(város 2 neve)**-i Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon, melyet a bíróság 9.Kpk.27.288/2014/8. számú határozatával hivatalból elutasított.

Majd az alperes képviseletében **(személy neve)** polgármester 2014. július 25-én kelt levelében ugyancsak arról tájékoztatta a felperest, hogy az addig folyósított segélyezést követően további lehetőségek nem állnak rendelkezésre.

A ... Megyei Kormányhivatal 2014. november 6-án írásban tájékoztatta a felperest, hogy az önkormányzathoz intézett 2014. május 2-i beadványát annak tartalma szerint szociális segély folyósítása iránti kérelemként és nem tájékoztatás-kéreként kell értelmezni, ami a település polgármesterének feladat- és hatáskörébe tartozik.

Az alperes 2014. december 19. napján kelt N.1998-14/2014. számú határozatával a felperes

átmeneti segély iránti kérelmét elutasította. A határozatot a képviselő-testület 2015. január 29. napján helybenhagyta.

A helybenhagyó határozattal szemben az alperes a **(város 2 neve)**-i Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 4.K.27.200/2015. szám alatt, önkormányzati ügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított pert, melyben a bíróság 16. sorszámú ítéletével az alperes képviselő-testületének 4/2015. Kth. számú határozatát – **(város 1 neve)** Város Önkormányzat Polgármesterének N/1998-14/2014. számú határozatára is kiterjedően – hatályon kívül helyezte és az elsőfokú szervet új eljárás lefolytatására utasította. Ítéletének indoklásában megállapította, a vizsgált határozatok nem felelnek meg a Ket. rendelkezéseinek, mivel sem az első- sem a másodfokú határozat nem tartalmaz érdemi indoklást arra vonatkozóan, hogy a felperes kérelmének elutasítására miért, milyen szempontok alapján került sor. A másodfokú határozat bár ismerteti a felperes fellebbezésében foglaltakat, azzal kapcsolatosan értékelést nem rögzít.

A felperes keresetében 500.000,- Ft megfizetésére kérte kötelezni az alperest sérelemdíj címén. Előadta, az alperes a kérelmről kötelezettsége ellenére nem hozott határozatot, ezzel több hónapra megfosztotta a jogorvoslati lehetőségétől. Álláspontja szerint azzal is kötelezettségszegést valósított meg, hogy nem továbbította hivatalból kérelmét a képviselő-testülethez. Így hátrányos megkülönböztetésben részesítették, meglátása szerint azért, mert fiatal és jogait kevésbé tudja érvényesíteni. Ezzel összefüggésben hivatkozott félig orosz származására, valamint korábbi előzetes letartóztatásának tényére is. Kiemelte, az alperes eljárása során emberi méltósága is sérült. Lényegesnek tartotta, hogy az alperes kizárólag vele szemben hozott elutasító döntést, mások hasonló tartalmú kérelmét teljesítette. Keresete jogalapjaként az új Ptk. 2:42. § (2) bekezdését, a 2:43. § (1) bekezdés c) pontját, az Alaptörvény XIX. cikk (1), (2) bekezdését, IV. cikkét és a XXIV. cikk (1) bekezdését jelölte meg, hivatkozott a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) 5. § (1) bekezdésére, 7. § (1) bekezdésére, 8. § (1) bekezdésére, 45. §-ára, a 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvt.) 4., 8., 10., 14., 19., 24. §-aiban foglaltakra, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának különböző cikkeire is.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Érvelése szerint a polgármester azzal, hogy 2014. július 25-én tájékoztató levél formájában válaszolt a felperesnek, eleget tett jogszabályi kötelezettségének. Emellett hangsúlyozta, a felperes családját korábban már több alkalommal támogatta, a költségvetés keretei azonban kimerültek. Utalt arra is, hogy a 28.000,- Ft-os rendszeres ellátásra jogszabály nem ad lehetőséget, mert a felperes tanulói jogviszonnyal rendelkezik. Az igényelt ellátást azért sem kaphatja meg, mert egy jogcímen csak egy támogatás folyósítható egy családban, aktív korúak ellátására pedig az édesanyja jogosult, amit meg is kap.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Határozatának indoklásában rámutatott, jelen per nem szolgálhat a közigazgatási eljárásban hozott döntés felülvizsgálatának céljára. Ebben az eljárásban azt kellett vizsgálni, hogy a felperes által előadott, a felek közötti államigazgatási jogviszony keretei között kifejtett alperesi magatartás sértette-e a felperes emberi méltóságát, illetve minősíthető-e a felperes hátrányos megkülönböztetéseként. Hangsúlyozta, a politikai, gazdasági, szociális vagy kulturális jogok nem tartoznak a személyiségi jogvédelem körébe, hiszen ezek a jogok nem az ember személyéhez tapadnak, hanem a társadalomban betöltött szerepéből, helyéből következnek, ezért a felperes önkormányzati segélyezésének megtagadása önmagában nem valósíthat meg személyiségi jogsértést. A 2014. május 27-i válaszevél sem tartalmát, sem időpontját illetően nem tekinthető emberi méltóságot sértő magatartásnak akkor sem, ha figyelembe vesszük, hogy alaki formája nem felel meg a vonatkozó jogszabályi előírásoknak. Az alperes polgármesterének 2014. július 25. napján kelt, felpereshez címzett levelének tartalmát vizsgálva ugyanakkor rámutatott, abban személyiségi jogot sértő kijelentés, ilyen tartalmú elem nem szerepel,

de erre a felperes sem hivatkozott. A hátrányos megkülönböztetés tilalmával kapcsolatosan leszögezte, a felperes az Ebktv. 8. §-ában felsoroltak közül származására (d) pont), életkorára (o) pont) és vagyoni helyzetére hivatkozott (q) pont). Arra azonban, hogy ezek kapcsán az alperes eljárása mennyiben volt másokhoz képest megkülönböztető, a bíróság felhívása ellenére bizonyítást nem ajánlott fel és további előadást tenni sem kívánt. Kifejtette, a felperes kötelezettsége volt annak valószínűsítése, hogy őt hátrány érte és a jogsértéskor rendelkezett védett tulajdonsággal, továbbá a kettő közötti oksági kapcsolatnak legalább valószínűsítés szintjén történő állítása. Véleménye szerint bár a formállogika szabályai alapján a 211 helyt adó kérelem mellett 1 kérelem elutasítása megkülönböztetésnek minősül, és az elutasított számára hátrányosnak is, azonban önmagában ebből nem vonható le az következtetés, hogy a felperes más hasonló helyzetben lévőkhöz képest bizonyítható módon kedvezőtlenebb körülmények közé került. Az alperes indokát adta a kérelem elutasításának, hivatkozott olyan jogszabályhelyre, ami kizárja az egy családon belül 2 személy részére történő segélynyújtást. A döntés jogszerűségét pedig a felperesnek lehetősége van külön perben felülvizsgáltatni. Hangsúlyozta, a felperesnek jelen eljárásban azt kellett volna bizonyítania, hogy az alperes önkényesen, tárgyilagos mérlegelést mellőzve hozta meg elutasító döntését, diszkriminatív módon járt el, a hozzá hasonló más vagy vele azonos esetekhez képest, vagyis ugyanazon indokok mellett, amelyekkel a felperesi kérelmet elutasította, más kérelmező részére segélyt folyósított. És bár kétségtelenül az alperes volt abban a helyzetben, hogy a bizonyítékként felhozható eseteket összevetés céljából prezentálja, amit nem tett meg, azonban a Pp. bizonyítási teherre vonatkozó szabályai jelen esetben sem kerülhetők meg. Nem találta igazoltnak a felperes azon állítását sem, miszerint a határozatok meghozatalára az Ebktv. 10. § (3) bekezdése szerinti megtorlás miatt került sor.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amely – tartalma szerint – annak megváltoztatására és az alperes kereset szerinti marasztalására irányult. Indokolása szerint az elsőfokú bíróság ítéletét okszerűtlen mérlegelés eredményeként és anyagi, valamint eljárási jogszabálysértések mellett hozta meg. Fenntartotta azt az elsőfokú eljárás során kifejtett álláspontját, miszerint az alperes alakszerű, jogorvoslattal támadható határozat hiányában elvonta tőle az Alaptörvényben és nemzetközi egyezményekben biztosított fellebbezési jogot. Állította, a szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátásokról szóló 15/2011. (VI. 1.) helyi rendelet 8. §-ában foglalt feltételeknek teljes egészében megfelelt, egyben vitatta, hogy korábban már többször részesült volna segélyben. Véleménye szerint eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság a bizonyítási kötelezettség felperesre történő telepítésével. E körben hivatkozott az Ebktv. 19. § (1) bekezdésében foglaltakra. Álláspontja az volt, az Ebktv. 8. §-ában foglalt védett tulajdonságokkal összefüggésben a törvény nem követeli meg a sérelmet szenvedett személytől, hogy pontosan igazolja, mely védett tulajdonsága válthatta ki a diszkriminatív intézkedést. Egyebekben kifejtette, a helyi rendelet megszabja, hogy milyen jövedelmi és vagyoni viszony közötti kategóriába tartozó személyek igényelhetnek önkormányzati segélyt, ő is e kategóriába esik, viszont életkora, mint elsődleges védett tulajdonsága, másodlagosan pedig vagyoni helyzete miatt diszkrimináltak. E tulajdonságai ismertek voltak az alperes előtt, azok az iratokból is kitűnnek. Kérte értékelni, hogy az alperes az elsőfokú eljárása során a kereset összecszerűségét nem vitatta. Fellebbezése alapjául hivatkozott az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságjogok Védelméről szóló nemzetközi egyezmény 1. 3. 14. cikkére, valamint az Európai Unió Alapjának Chartájának 1. és 34. cikkére.

Fellebbezésének kiegészítése szerint már pusztán az a tény, hogy az alperes az elsőfokú bíróság felhívására nem terjesztett elő érdemi ellenkérelmet, bizonyítási indítványt, bizonyítékokat, igazolja diszkriminatív eljárását. Kiemelte, az alperesen volt a bizonyítási teher az egyenlő bánásmód követelményének megtartása tekintetében. Álláspontja szerint az elsőfokú eljárás második tárgyalásán előadott más jellegű tulajdonságai (félleg orosz származása, előzetes letartóztatotti

mivolta) tovább erősíthették a vele szembeni ellenszenvet, hiszen az alperes ezekről is tudott. Hangsúlyozta, az Ebktv. nem tartalmaz megszorító rendelkezéseket, akár több védett tulajdonság is okot szolgáltat arra, hogy diszkrimináció történjen. Hivatkozott továbbá a Kúria 1/2014. Polgári Kollégiumi Véleményében megfogalmazottakra, továbbá előadta, a **(város 2 neve)**-i Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.K.27.200/2015/16. számon hozott ítéletével az alperesi közigazgatási határozatokat hatályon kívül helyezte azok alaptalansága, hiányosságai és szabálytalanságai miatt.

Fellebbezésének további kiegészítésében előadta, az alperesi képviselő-testület egyik tagja a testvére a felperes ellen a **(város 1 neve)**-i Járásbíróság előtt folyamatban lévő büntetőeljárásban eljáró bírónak. Az alperes így a képviselőtől tudhatta meg, hogy vele szemben büntetőeljárás folyik, ami nagyban kihatott kérelmének elbírálására.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Indokolása szerint a statisztikai adatokból felperes által kiemelt 211 segélyezett személy 80 %-a természetbeni juttatásban (gyógyszerutalvány, élelmiszer utalvány, temetési támogatás), és nem készpénz fizetésben részesült. Kérelmük pozitív elbírálása nem azt jelenti, hogy minden esetben állandó, havi rendszerességgű készpénzt kapnak, ugyanis például az egyszeri élelmiszer utalvány is pozitív elbírálásnak minősül. Így nem felel meg a valóságnak az a felperesi állítás, hogy 211 kérelmező kapott segélyt, ő pedig nem. Kiemelte, természetbeni juttatást a felperes is kapott az édesanyjával együtt. Kérte ugyanakkor figyelembe venni, hogy az 15/2011. (VI. 1.) önkormányzati rendelet 5/A. és 5/D. §-ai együttműködési kötelezettséget írnak elő a rendszeres szociális segélyek kiutalása tekintetében, továbbá az 1993. évi III. törvény 9. §-a bejelentési kötelezettséget, melyeknek a felperes nem tett eleget: többször nem jelent meg személyesen az alperesnél egyeztetésre és a körülményeiben bekövetkezett változást sem jelentette be, valószínűsíthetően azért, mert ezek ismeretében egyes ellátásokat nem kapott volna meg. Hangsúlyozta, annak ellenére, hogy a felperes és édesanyja több alkalommal is jogosulatlanul vett igénybe különböző támogatásokat, azokat az alperes nem követelte vissza, amely szintén cáfolja a felperes hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatos előadását. Ugyanakkor nincs olyan jogszabály, amely előírja az önkormányzatoknak, hogy a helyi lakosok számára kötelezően biztosítani kell a nyugdíj mindenkori legkisebb összegét támogatásként, így az a határidőn túl meghozott határozat esetében sem illeti meg a kérelmezőt. Megjegyezte, a felperes származásáról és előzetes letartóztatásáról sem volt tudomása, ezért ezek miatt nem is diszkriminálhatta.

A fellebbezés **alaptalan.**

A felperes keresetében személyiségi jogainak megsértését állította, amellyel összefüggésben őt hátrány érte.

A személyiségi jogi per a jogrendszerben elfoglalt helyénél, szerepénél fogva alkalmatlan bármely más jogterületre tartozó vita eldöntésére, vagy akár szakmai véleményezésére, ami egyben azt is jelenti, hogy nem szolgálhat sem általános, sem speciális jogorvoslati fórumként. Éppen ezért a személyiségi jog megsértésének megállapítására eljárási szabálysértés csak akkor adhat alapot, ha azt a fél személyiségének lényegét alkotó ismérvek miatt követik el (Kúria Pfv.IV.21.423/2014/4. számú határozat). A perbeli esetben ezért önmagában az a körülmény, hogy az alperes a Ket.-ben foglalt határozathozatali kötelezettségét megsértette, nem alapoz meg személyiségi jogsértést, így ezzel a felperes emberi méltóságát sem sértette. A per során arra sem merült fel adat, hogy ez az utólag korrigált eljárási szabálysértés a felperes személyiségének lényegét alkotó ismérvek miatt következett volna be, következésképpen kereseti kérelme etekintetben alaptalan.

A felperes a per során állította, hogy az alperes a rá vonatkozó eljárási és anyagi jogszabályokat, az

egyenlő bánásmód követelményét a személyére, a személyét jellemző védett tulajdonságokra tekintettel sértette meg. E védett tulajdonságai fiatal életkora, vagyoni és egyéb helyzete (előzetes letartóztatása), származása.

Az új Ptk. (2013. évi V. törvény) 2:42. § (2) bekezdése általánosságban védi a személyiségi jogokat, amelyek megsértésének esetei között 2:43. § c) pontjában külön nevesíti a személy hátrányos megkülönböztetését. A 2003. évi CXXV. törvény (Ebktv.) megsértésére alapított perekben a feleket terhelő bizonyítási kötelezettség eltér az általánostól. Az Ebktv. 19. § (1) bekezdése szerint a jogsérelmet szenvedett félnek kell *valószínűsítene*, hogy hátrány érte és jogsértéskor ténylegesen vagy a jogsértő feltételezése szerint rendelkezett a 8. §-ban meghatározott valamely védett tulajdonsággal. Az ilyen eljárásokban az alperes elmarasztalásához elengedhetetlen a konkrétan megnevezett védett tulajdonság és az állított hátrány közötti oksági kapcsolat valószínűsítése is (EBH 2010. 2272. számú elvi határozat). Az Ebktv. 19. § (2) bekezdése értelmében az (1) bekezdésben foglaltak valószínűsítése esetén a másik felet terheli annak *bizonyítása*, hogy megtartotta az egyenlő bánásmód követelményét illetőleg, hogy arra az adott jogviszonyban nem volt köteles. A bizonyítási kötelezettség tehát időben az eljárást kezdeményező fél általi valószínűsítést követi és a felelősség alóli kimentést szolgálja. Lényeges, hogy a valószínűsítési kötelezettség eljárási szempontból nem azonosítható a bizonyítási kötelezettséggel, az valamely állítás alacsonyabb fokú alátámasztását jelenti.

A felperes az őt ért hátrányt a segély folyósítása iránti kérelmének elutasítása tényében és annak módjában jelölte meg. Miután az elutasítás a felperes számára nyilvánvalóan hátránnyal járt, etekintetben valószínűsítési kötelezettségének eleget tett.

További valószínűsítési kötelezettsége állt fenn megjelölt védett tulajdonságai tekintetében. Ilyenek az Ebktv. alapján az életkor (8. § o) pont), a vagyoni helyzet (8. § q) pont), nemzetisége, azaz származása (8. § b) pont), valamint korábbi előzetes letartóztatotti mivolta mint egyéb helyzet, tulajdonság jellemző (8. § t) pont). A felperes életkora, vagyoni helyzete az alperes előtt ismert volt, erre utalt is. Egyéb konkrét, a személyisége lényegéhez kapcsolódó védett tulajdonságot azonban a közigazgatási eljárásban nem nevesített még utalás szintjén sem, és olyan adatok sem merültek fel, melyek alapján azokat az alperesnek ismernie kellett volna, ezeket nem is vélelmezhet. Egyebekben lényeges, hogy arra, miszerint előzetes letartóztatásáról tudott az alperes, a felperes első ízben a másodfokú eljárásban hivatkozott, állítva, hogy az ellene folyó büntetőeljárást lefolytató bíró az alperes képviselő-testülete egyik tagjának testvére. E hivatkozás azonban a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján a másodfokú döntés során nem vehető figyelembe. A hivatkozott személyi összefüggés olyan, amelyre a felperes kellő körültekintés mellett már az elsőfokú eljárásban is utalhatott volna. Egyebekben megjegyzi az ítéletábla, a távoli személyi összefüggés, a vele szemben folyó büntetőeljárásban eljáró bíró és az alperes képviselő-testületének tagja közötti rokoni kapcsolat nem bizonyítja, hogy alperes előtt ismert volt az előzetes letartóztatás ténye, különös tekintettel a bírót terhelő titoktartási kötelezettségre. Egyébként az alperes állítása szerint az előzetes fogvatartás tényéről nem is tudott. Egységes ugyanakkor a bírói gyakorlat atekintetben, hogy ha a hátrányos megkülönböztetés alapjául szolgáló, a felperes által megjelölt tulajdonság fennállásáról a határozat hozójának tudomása sem volt, akkor eljárása nem sérthette az egyenlő bánásmód követelményét (hasonlóan: Kúria Mfv.II.10.721/2013/4. számú döntés).

Lényeges továbbá, hogy a valószínűsítési kötelezettségnek ki kell terjednie az okozati összefüggésre is a megjelölt védett tulajdonság és a személyiséget ért állított hátrány között. Erre azonban nem vonható le semmilyen szintű következtetés a rendelkezésre álló iratok alapján.

Az alperes a kimentés körében előadta, a statisztikai adatokból kiemelt 211 segélyezett személy 80 %-a természetbeni juttatásban részesült a felperes és családja is. Fellebbezési ellenkérelmében részletesen megjelölte a pontos dátumokat és a nyújtott támogatás formáját, kimutatást csatolva.

Dr. Kiss Gabriella sk. . Bálint Attila sk. . Némethné dr. Suták Anikó sk.
a tanács elnöke előadó bíró bíró